

दुःखैरितिषष्ठ्यर्थेतृतीया दुःखं वनगमनरूपंदुःखसाधनं ॥ ११ ॥ सर्वथा रामस्यादुःखकरणमेवमेतथैवइत्याह ॥ यदीति ॥ अदुःखार्हस्य रामस्य दुःखमकृत्वा यदि मम संक्रमणं स्वर्गप्रतिगमनं भवेत् ॥ तदा स्वर्गसुखमाप्नुयामित्यन्वयः ॥ मरणेवराप्रदानजन्यदोषोपिन जीवतोहिसाप्रतिज्ञेतिभावः ॥ १२ ॥ ममप्रियं रामविप्रियेण क्रियोजयसेइत्यन्वयः ॥ १३ ॥ अकीर्तिःस्त्रीजितइत्यकीर्तिर्जन्मसंपादितां कीर्तिं परिभविष्यतीत्यर्थः ॥ १४ ॥ यत्संबन्धिप्रदोषे स्वनिवेशप्रवेशात्पूर्वसूर्योस्तमगमत् रजनीचाभ्यवर्तत सात्रियामा चंद्रमंडलमंडितापि आर्तस्य दुःखवतः विलपमानस्यच नव्यभासत नप्रकाशेनसुखदाःभूत् विलापेनैवरात्रिकालोव्यतीतइतिभावः ॥

सुखानामुचितस्यैवदुःखैरनुचितस्यच ॥ दुःखं नामानुपश्येयंकथंरामस्यधीमतः ॥ ११ ॥ यदिदुःखमकृत्वातुममसंक्रमणंभवेत् ॥ अदुःखार्हस्यरामस्यततःसुखमवाप्नुयां ॥ १२ ॥ नृशंसंप्रापसंकल्पेरामंसत्यपराक्रमं ॥ किंविप्रियेणकैकेयिप्रियंयोजयसेमम ॥ १३ ॥ अकीर्तिस्तुलालोकंध्रुवंपरिभविष्यति ॥ तथाविलपतस्तस्यपरिभ्रमितचेतसः ॥ १४ ॥ अगमत्सूर्येरजनीचाभ्यवर्तत ॥ सात्रियामातदार्तस्यचंद्रमंडलमंडिता ॥ १५ ॥ राज्ञोविलपमानस्यनव्यभासतशर्वरी ॥ विनिश्चस्यदृष्टोदशरथोनृपः ॥ १६ ॥ विललापार्तवदुःखंगगनासक्तलोचनः ॥ नप्रभातंत्वयेच्छामिनिशेनक्षत्रभूषिते ॥ १७ ॥ क्रियतांमेदयाभद्रेमयायंरचितो जलिः ॥ अथवागम्यतांशीघ्रंनाहमिच्छामिनिर्घृणां ॥ १८ ॥ नृशंसंकैकेयींद्रपुंयत्कृतव्यसनंमम ॥ एवमुक्त्वाततोराजाकैकेयींसंयतांजलिः ॥ १९ ॥ यतः साशर्वरी हिंसिका तस्येतिशेषः ॥ शृणातीतियोगात् ॥ १५ ॥ १६ ॥ आर्तवत् रोगपीडितवत् ॥ यद्वा स्वार्थेवतिः ॥ शृण्वतां दुःखंयथाभवति तथाविललाप ॥ यद्वा दुःखंप्राप्येतिशेषः ॥ अथ दुःखवशाद्रात्र्याअव्युष्टिंप्रार्थयते नप्रभातमिति ॥ त्वयेतिपाठे त्वयागतया जायमानं प्रातःकालमित्यर्थः ॥ तवेतिपाठे त्वत्संबन्धिप्रातःकालमित्यर्थः ॥ १७ ॥ मे मह्यं भद्रे निशे एवंहितस्याःकल्याणदत्वं ॥ प्रभाते रामविवासनभयमितिभावः ॥ गम्यतां त्रियामयात्वया ॥ रात्र्यपगमे प्रजासन्निधानेनैतद्दर्शनाभावइतिभावः ॥ यद्वा प्रभाते रामगमनेन झटितिमरणेसत्यस्याअदर्शनमितिभावः ॥ नाहमिच्छामि द्रष्टुमित्यन्वयः ॥ १८ ॥ १९ ॥